راهکارهای مدیریتی به منظور کاهش احتمال وقوع آتش‌سوزی در مناطق تحت حفاظت

پنل

تغییر اقلیم و تاب‌آوری مناطق تحت حفاظت

دکتر حسین بدری‌پور

دانشگاه شیراز

۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

Badripour@yahoo.com & h.badripour@frw.ir

مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان و تعاریف

باستناد آئین نامه اجرائی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست طی مصوبه شماره ۸۱۸۰۴مورخ ۴/۱۲/۱۳۵۴ هیات وزیران و اصلاحیه آن مناطق حفاظت شده تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست در چهار طبقه ذیل تقسیم بندی شده اند:

- ✓ **اثرطبیعی ملی؛**
- ✓ **پارک ملی؛**
- ✓ **منطقه حفاظت شده؛ و**
- ✓ **پناهگاه حیات وحش.**

• مثلث آتش‌سوزی و اطفاء آتش‌سوزی

- آتش‌سوزی، نوعی فعل و انفعال شیمیایی است که برای ایجاد آن سه عامل هوا (اکسیژن)، ماده سوختنی و حرارت دخیل هستند.

- اطفای حریق به مجموعه عملیاتی گفته می‌شود که طی آن افراد، گروه‌ها و تشکل‌ها، سازمان‌دهی می‌شوند تا بتوانند با رعایت اصول فنی در زمینه کنترل حریق در عرصه فعالیت داشته باشند.

- شرایط آب و هوایی
- شرایط مواد سوختنی
- توپوگرافی
- عوامل انسانی

انواع آتش‌سوزی

- **آتش‌سوزی‌های طبیعی؛**
  - ناشی از رعد و برق و صاعقه؛
  - بر اثر پرت شدن آتش از کوه آتشفشان؛
  - تخمیر و فعل و انفعال مواد آلی و بروز آتش‌سوزی خود به خودی؛
  - بر اثروزش بادهای گرم در فصل پاییز در جنگل های شمال کشور.

- **آتش‌سوزی‌های غیرطبیعی**
  - آتش‌سوزی‌های **عمدی**
    - دامداران ساکن در عرصه برای توسعه چراگاه؛
    - روستائیان مجاور عرصه جهت توسعه مزارع؛
    - اختلافات قومی و قبیله ای؛
    - تعارضات میان مردم و دولت؛
    - بی توجهی کشاورزان در آتش زدن پس ماندهای مزارع؛
    - آتش زدن بوته‌زارها جهت از بین بردن جانوران خسارت زا؛
    - آتش‌سوزی‌های غیرعمدی.

- **آتش‌سوزی‌های غیرطبیعی**
  - آتش‌سوزی‌های **غیر عمدی**
    - کوره‌های ذغال رها شده؛
    - فعالیت‌های مختلف عمرانی؛
    - اراضی مین‌گذاری شده؛
    - جرقه‌های چرخ قطار و سایر وسایل نقلیه موتوری؛
    - تیراندازی و تمرینات نظامی؛
    - تابش مستقیم نور خورشید به قطعات شیشه‌ای؛
    - آتش‌سوزی حین تفریح و تفرج.

سیستم آتش‌سوزی عرصه‌های طبیعی

تعریف سیستم

سیستم مجموعه‌ای از اجزا، ایده‌ها، پدیده‌ها و رویدادهاست که در تعامل با یکدیگر بوده و به وسیله مرز مشخص از محیط اطراف جدا شده و هدف واحدی را دنبال می‌نماید.

ویژگی های عمومی سیستم‌ها:

۱ - حداقل از دو جز تشکیل شده باشد

۲ - هر جز حداقل با یک جز و به طور کلی با اجزای دیگر در تعامل باشد

۳ -هر تغییر در یک جز از سیستم برکل سیستم تاخیر داشته باشد

۴ - مجموعه ای از اجزا خصوصیاتی متفاوت با تک تک اجزا دارند

۵ - سیستم دارای مرز است

۶ - سیستم دارای هدف می‌باشد

تفکر سیستمی

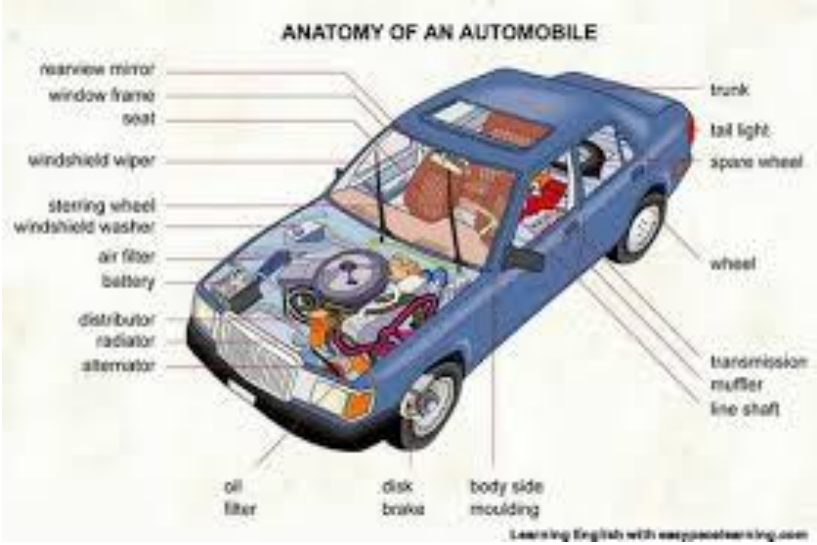

مدیریت اثربخش سیستم باید به جای توجه به فعالیت مستقل اجزا، بر تعامل و ارتباط متقابل آنها با هم تمرکز کند. یک سیستم بوسیله هیچ جزئی از سیستم حتی اجزای اصلی و ضروری آن به تنهایی دست یافتنی نیست.

آتش‌سوزی‌های اطراف کتابخانه رئیس جمهور ریگان

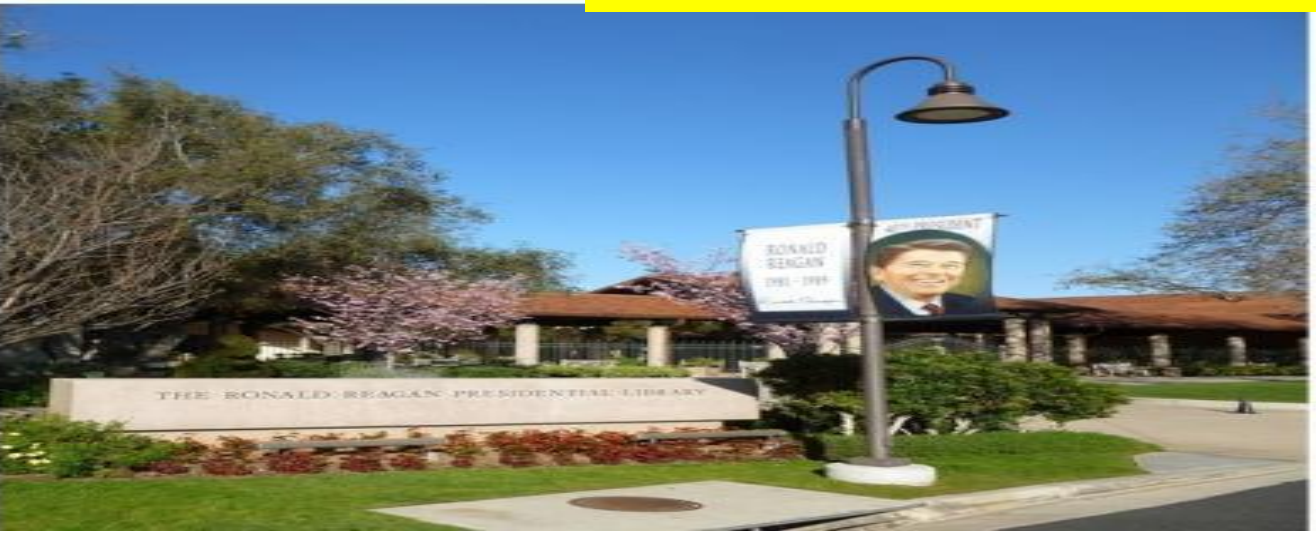

کالیفرنیا

بزهای اجاره‌ای ناجی کتابخانه ریگان

- پانصد بز آتش‌سوزی‌ها را مدیریت کردند! اگر کشور ما بود:
  - یا دنبال هماهنگ کردن هلی‌کوپتر بودیم!
  - یا آسفالت کردن محوطه کتابخانه!
  - یا ایجاد پایگاه اطفاء حریق!

SMART NEWS

Hungry Goats Helped Save the Reagan Library From a California Wildfire

Some heroes wear capes, others like to eat flammable weeds

Brigit Katz
Correspondent
November 5, 2019

Goats cleared a fire break around the library just in time to hold the blaze back so firefighters could finish the job. Photo by Al Seib/ Los Angeles Times via Getty Images

MOST POPULAR

1. These Ancient Japanese Islanders Created a Signature Skull Shape by Molding Babies' Heads
2. 2,400-Year-Old Baskets Still Filled With Fruit Found in Submerged Egyptian City
3. Spectacularly Detailed Armored Dinosaur 'Mummy' Makes Its Debut
4.
5.

Last week, a raging fire broke out near California's Simi Valley, one of several wildfires that recently blazed across the state. The conflagration burned through more than 1,800 acres of land. Directly in its path was the Ronald Reagan Presidential Library and Museum, home to a trove of documents, photographs and artifacts connected to the

This article is more than 3 years old

Five hundred goats save the Ronald Reagan library from wildfires

Animal team charged with eating through 13 acres of scrubland that could have fueled California's Easy fire

Goats are released at the Ronald Reagan library in Simi Valley, California, during a similar crisis in 2012. Photograph: Juan Carlo/AP

Diligent work by a team of 500 goats has helped save the Ronald Reagan Presidential Library from wildfires that are ravaging parts of California.

The library deployed the goat squadron during the spring in order to munch their way through around 13 acres of scrubland around the library that could've provided tinder-like fuel to a wildfire.

This preventive action created a fire break between the library and the Easy

نیاز امروز

- برنامه جامع و فراگیر؛
- عملیاتی شدن ستاد فرماندهی مدیریت حریق؛
- بهبود وضعیت هماهنگی دست‌اندرکاران؛

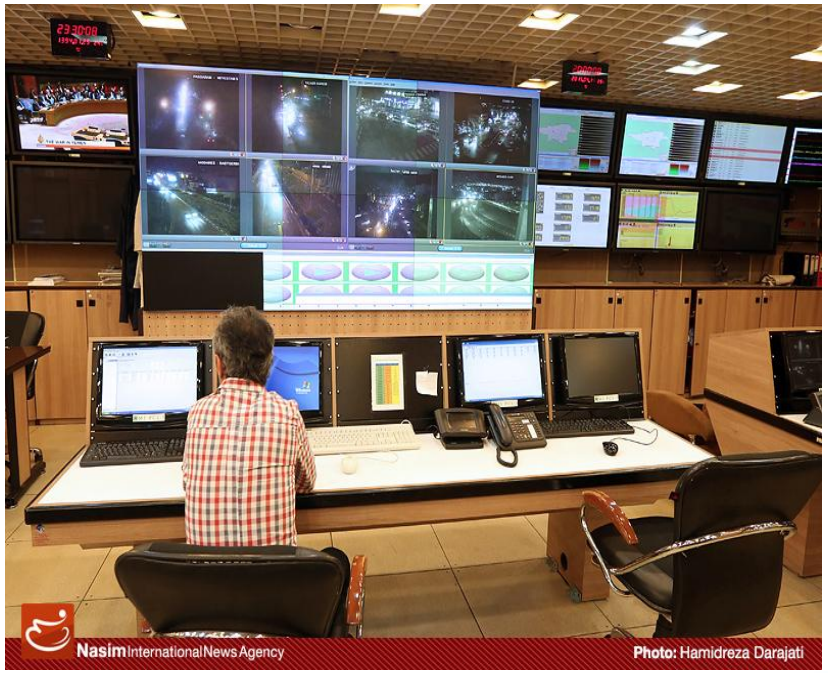

Hossein Badripour

طرح مدیریت مناطق تحت حفاظت

- مولفه های طرح:
- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵ مدیریت ریسک‌ها (خشکسالی، سیل، آتش سوزی، ...)

رویکردهای برخورد با بلایای طبیعی از جمله آتش‌سوزی

- ✓برخورد با بلیه بعد از وقوع؛
- ✓آمادگی برای بلیه پیش از وقوع؛

برنامه مدیریت حریق مناطق تحت حفاظت؟؟

وضعیت ما در مواجهه با حریق در حوزه فعالیت اداره کل محیط زیست استان فارس چگونه

علف چین یا دمنده؟

زمان بحرانی آتش‌سوزی

- بحرانی‌ترین ساعات آتش‌سوزی **ساعت ۱۲ تا ۱۸**؛
- بحرانی‌ترین روزهای آتش‌سوزی: **ایام تعطیل و روزهای آخر هفته**

حریق در طی ۲۸ سال ۱۳۶۸ لغایت ۱۳۹۶ در:

- عرصه های جنگلی

از نظر تعداد فقرات ۴۶٪ و از نظر مساحت ۳۴٪ را به خود اختصاص داده است و مابقی آن در مراتع اتفاق افتاده است.

عوامل بروز حریق (متوسط پنجساله) بیش از ۹۰ درصد منشاء انسانی

منطقی کدام است؟
تمرکز روی ۹۰ درصد یا تمرکز روی ۱۰ درصد؟

یک سوال کلیدی

بیش از ۹۰ درصد منشاء انسانی

- راهکار مواجهه با این عامل مهم به نظر شما چیست؟

آیا کسی هست در این کشور که

اطلاع رسانی و هشدار

استراتژی ارتباطات و اطلاع رسانی حریق

Hossein Badripour

خوب بسوزد، مگر چقدر ارزش دارد؟

کسی هست بگوید هر هکتار منطقه حفاظت شده، چقدر ارزش داره؟

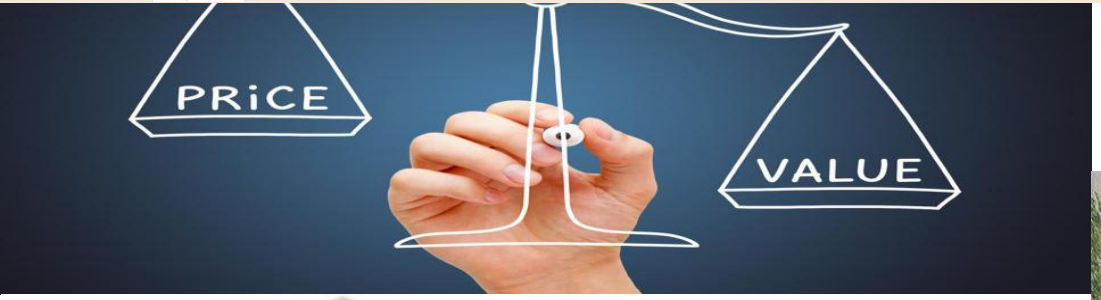

THE ECONOMICS OF LAND DEGRADATION

THE ECONOMICS OF CLIMATE CHANGE

Daniel De La Torre Ugarte
Professor, University of Tennessee
Trade, Environment, Climate Change and Sustainable Development Branch, UNCTAD

منابع طبیعی چقدر می‌ارزد؟

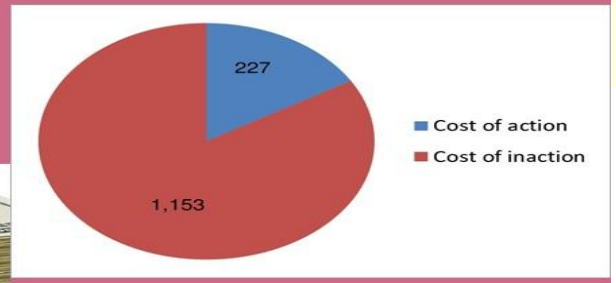

1. اگر اعتبار مناسب اختصاص یابد، ارزش منابع موجود حفظ و احتمالا افزایش خواهد یافت
2. اگر اعتبار کافی اختصاص نیابد، مطمئناً ارزش منابع کاهش خواهد یافت.

Hossein Badripour

TEEB
The Economics of Ecosystems & Biodiversity

Smokey Bear
نماد حریق ایالات متحده آمریکا

GOD
CALLING
Will you answer?

1/2
البرز زارعی پرکش

دستورالعمل ها

باقیات
و
صالحات

WINNERS
&
LOSERS

چرخه مدیریت بلایای طبیعی (ویلهایت، ۱۹۹۹)

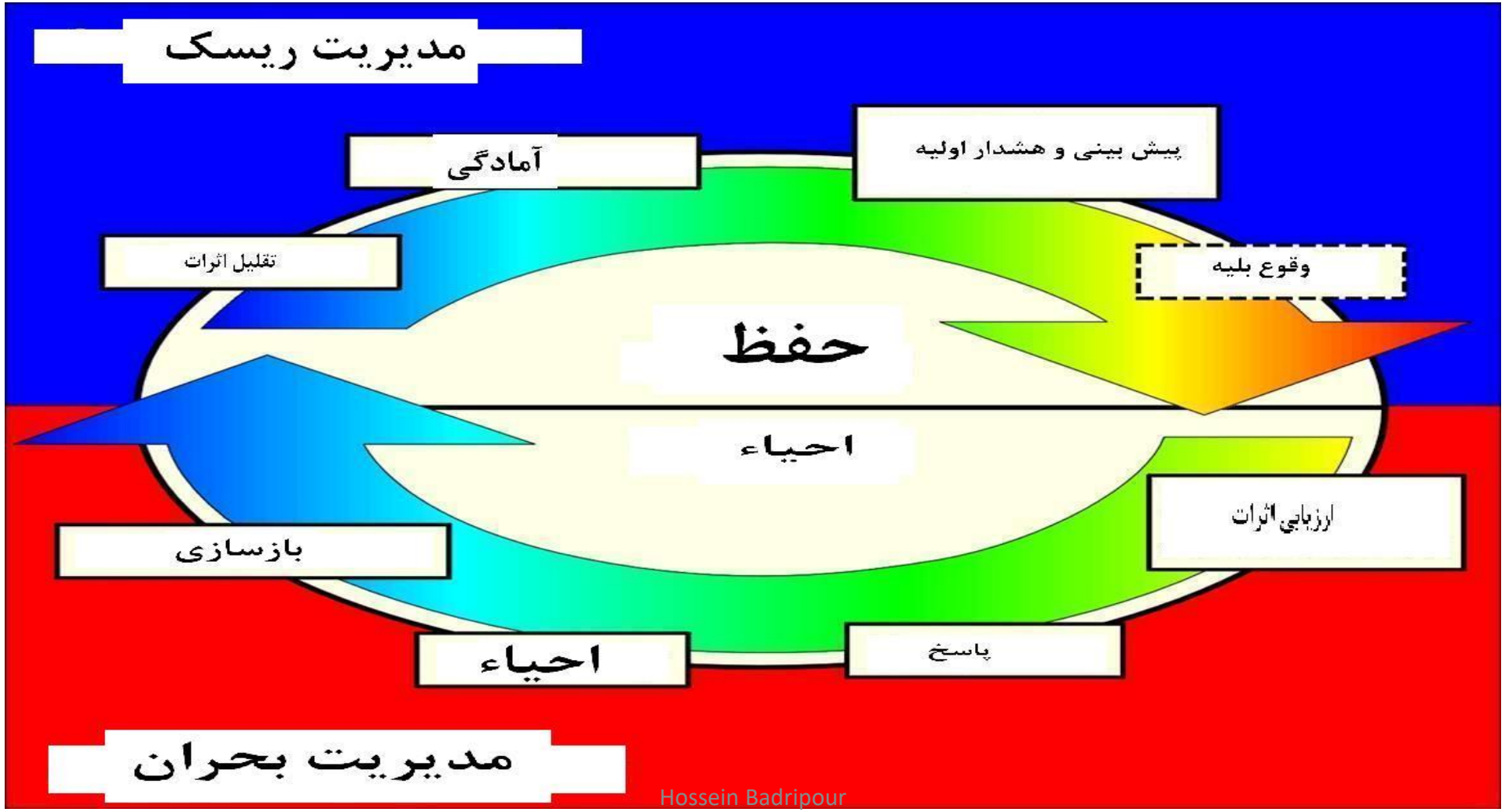

راه اندازی مدل نتیجه محور کنترل حریق

(مدیریت پروژه کنترل حریق)

- هدف کسب نتیجه یعنی کاهش وقوع حریق / کاهش خسارات / ارتقاء تاب‌آوری منطقه حفاظت شده و .....

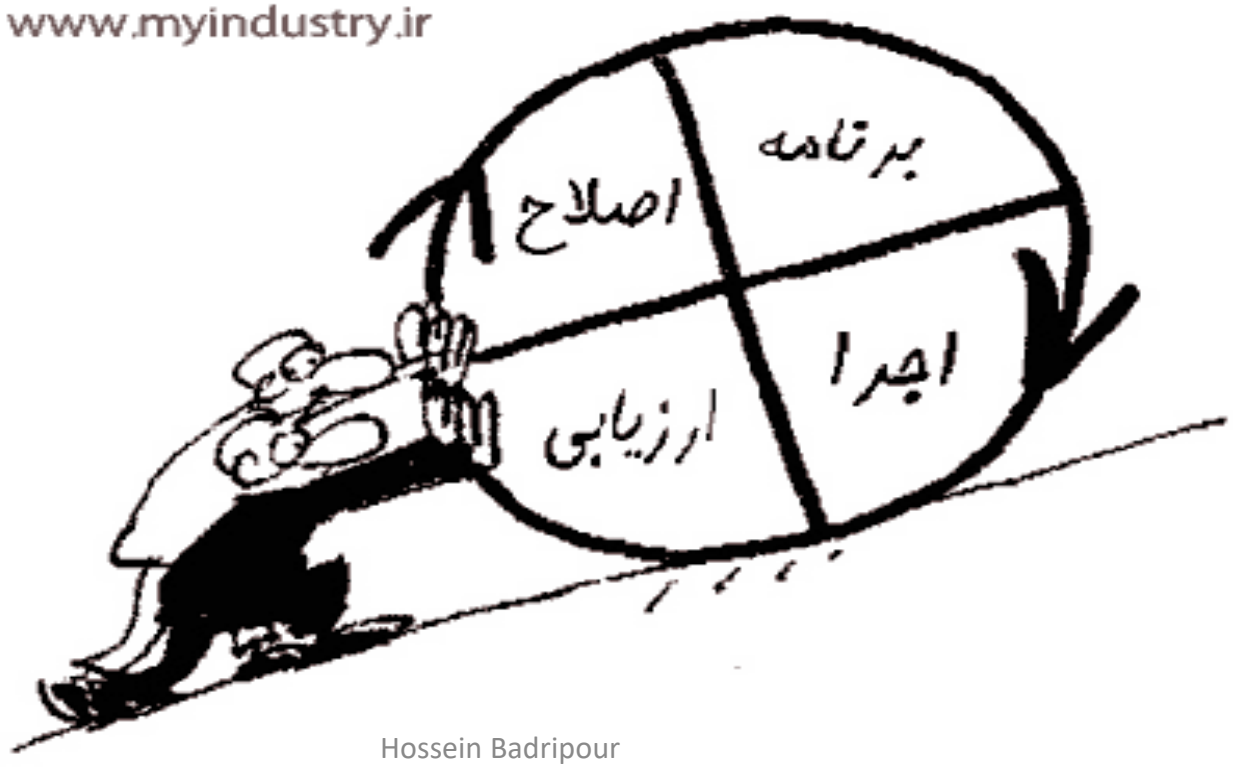

- طراحی سیستم؛
- اجرا؛
- پایش و ارزیابی؛

کره‌جنوبی

- هرگاه ریسک آتش‌سوزی جنگل بالا برود، هلی‌کوپتر آب‌پاشی می‌کند تا حرارت پایین بیاید!

آتش‌سوزی تجویزی در جنگل‌داری و حفاظت به منظور کاهش بار ماده سوختنی

ریسک خارج شدن آتش از کنترل

روان شناسی اجتماعی

- تئوری پنجره شکسته ◦ برگرفته
- تئوری اثر دومینو ◦ برگرفته

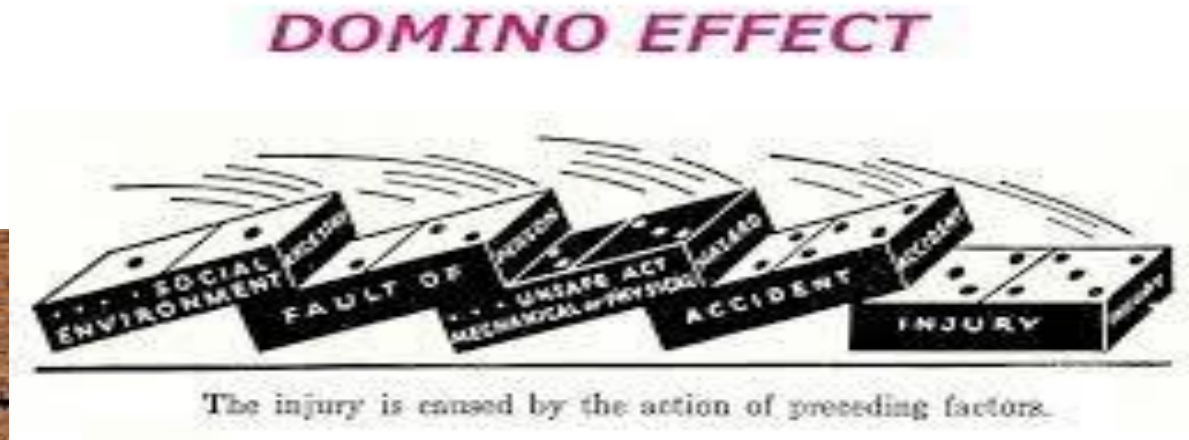

با تگزاس در نیفتید!!

انتشار این تصاویر، آن هم در جامعه‌ای که مردم تشنه لایک و دیده شدن هستند!!!!

گروه سازی

Community of interests

- جامعه هم‌سود؛ جامعه‌ای است که اعضایش منافع یا علایق مشترکی دارند. اعضای این جامعه درباره آن منفعت یا علاقه مشترک، تبادل نظر و ایده صورت می‌گیرد از حیطه‌ای که آن‌ها را گرد هم آورده نمی‌شناسند یا کم می‌شناسند

Community of practice

- جامعه عملی؛ گروهی از افراد است که شغل یا حرفه مشترک دارند. این مفهوم برای اولین بار توسط انسان‌شناس شناختی ژان لاو و نظریه‌پرداز آموزشی اتین ونگر در کتابشان تحت‌عنوان یادگیری شکل گرفته شد (Lave & Wenger 1991)

Hossein Badripour

برنامه مدیریت حریق ایران

- اطلاع‌رسانی و ارتباطات؛
- جلب مشارکت مردمی؛
- مدیریت دانش؛
- تقویت انسجام سازمانی و اجتماعی؛
- تقویت ظرفیت مدیریت حریق.

- Cell & Whatsapp: 09126449308